

۱۴۵۹۶۸۴

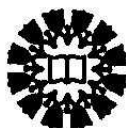
رویداد پژوهی در حسابداری و مالی

دکتر محمدحسین قائمی

چهارم صوملی

تهران

۱۳۹۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

سرشناسه: قائمی، محمدحسین، ۱۳۴۶-

عنوان و نام پدیدآور: رویداد پژوهی در حسابداری و مالی / محمدحسین قائمی، جواد معصومی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: هشت، ۱۹۹ ص.: مصور، جدول، نمودار.

فروست: «سمت»؛ ۲۱۸۹. حسابداری؛ ۱۱.

شابک: ۵-۰۶۰۵-۰۲-۹۷۸-۶۰۰-۱۲۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Mohammad Hossein Ghaemi, Javad Masoumi. Event: Study in Accounting and Finance.

یادداشت: کتابنامه.

یادداشت: نمایه.

موضوع: حسابداری — تحقیق — روش‌شناسی

موضوع: Accounting — Research — Methodology

موضوع: گزارش‌های حسابرسی — ایران — نمونه پژوهی

موضوع: Auditors' reports — Iran — Case Studies

موضوع: ارزشیابی

موضوع: Stock Exchanges — Iran — Evaluation

موضوع: تحقیق

موضوع: Stock Exchanges — Iran — Research

شناسه افزوده: مصور، جواد، ۱۳۴۶-

شناسه افزوده: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی.

The Organization for Researching and Composition University Textbooks in the Humanities (SAMT), Institute for Research and Development in the Humanities.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ HF ۵۰۶۰۵-۰۲-۹۷۸-۶۰۰-۱۲۰۰۰

رده‌بندی دیویی: ۶۵۷/۰۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۵۶۴۷۹

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)

پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

رویداد پژوهی در حسابداری و مالی

دکتر محمدحسین قائمی (دانشیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)) و جواد معصومی

(عضو هیئت علمی دانشگاه حضرت معصومه (س) قم)

ویراستار: عادلہ مشایخی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

تعداد: ۵۰۰

حروفچینی و لیتوگرافی: سمت

چاپ: یاران (قم)، صحافی: زرین (قم)

قیمت: ۱۲۰۰۰ ریال. در این نوبت چاپ قیمت مذکور ثابت است و فروشندگان و عوامل توزیع مجاز به تغییر آن نیستند.

نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)،

روبه‌روی پمپ گاز، کد پستی ۱۴۶۳۳۶، تلفن ۰۲-۴۴۲۴۶۲۵.

www.samt.ac.ir

info@samt.ac.ir

@sazman_samt

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۳	فصل اول: مروری بر روش‌شناسی، رویداد پژوهی
۵	روش‌شناسی پژوهش‌های رویدادی
۷	مرحله اول: تعیین نمونه‌ها، از شرکت‌ها با تجربه یک رویداد مشترک
۸	مرحله دوم: مشخص کردن زمان رویداد به عنوان زمان صفر (مبدأ)
۸	مرحله سوم: تعیین محدودیت‌های بررسی
۹	مرحله چهارم: سنجش متغیر وابسته مورد نظر برای هر یک از نمونه‌ها در ...
۱۵	مرحله پنجم: انباشته کردن آثار رویداد در بازه زمانی مورد بررسی
۱۷	مرحله ششم: تجزیه و تحلیل و آزمون آماری
۲۰	مثال جامع
۳۶	فصل دوم: محاسبه بازده دارایی
۳۶	الگوی کلی محاسبه بازده دارایی
۳۸	بازده ساده یک دوره‌ای
۳۸	بازده چند دوره‌ای
۴۲	بازده مرکب پیوسته
۴۹	الگوی محاسبه بازده سهام عادی
۴۹	الگوی محاسبه بازده سهام بدون سود نقدی و افزایش سرمایه
۵۰	الگوی محاسبه بازده سهام با سود نقدی و بدون افزایش سرمایه
۵۰	افزایش سرمایه از محل اندوخته‌ها و سود تقسیم نشده
۵۱	افزایش سرمایه از محل آورده نقدی و یا مطالبات

۵۲	افزایش سرمایه توأم با سلب حق تقدم
۵۴	فرمول جامع محاسبه بازده سهام عادی
۵۵	وقفه معاملاتی
۵۷	پیوست یک: محاسبه بازده سهم بر اساس شاخص سهام
۵۷	پیوست دو: سود نقدی هر سهم در فرمول جامع محاسبه بازده سهام عادی
۶۰	فصل سوم: شاخص های بورس اوراق بهادار
۶۱	روش شناسی شاخص های بورس
۶۵	شاخص های بورس اوراق بهادار تهران
۶۵	شاخص قیمت بورس اوراق بهادار تهران
۶۷	شاخص بازده نقدی و قیمت
۶۹	شاخص بازده نقدی
۷۰	روابط بین شاخص های قیمت، بازده نقدی و بازده نقدی و قیمت
۷۱	شاخص شرکت برتر
۷۲	شاخص شناور آزاد
۷۳	شاخص صنایع
۷۵	شاخص ۳۰ شرکت بزرگ (TEPIX)
۷۶	سایر شاخص ها
۷۸	فصل چهارم: سنجش متغیر وابسته
۷۸	بخش اول: معرفی مدل های رایج سنجش بازده غیر عادی
۷۹	بازده تعدیل شده با میانگین
۸۰	بازده تعدیل شده بازار
۸۱	مدل بازار
۸۲	مدل قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای (CAPM)
۸۳	مدل چند عاملی
۸۵	مدل بازده شرکت (پرتفوی) همتا
۸۶	بخش دوم: مدل بازار برای سنجش بازده غیر عادی
۸۶	مدل بازار
۸۹	برآورد الگوی بازار

۹۲	فصل پنجم: سنجش بازده غیر عادی در شرایط وقفه معاملاتی
۹۳	بازده تجمیعی
۹۴	بازده یکسان یا یکنواخت
۹۵	روش تقسیم‌بندی تغییرات
۹۶	بازده دادوستد تا دادوستد
۹۷	روش دادوستد تا دادوستد برای برآورد بازده مورد انتظار
۱۰۲	فصل ششم: آماره‌های آزمون
۱۰۳	آزمون‌های پارامتریک در پژوهش‌های رویدادی
۱۰۳	آماره T_1 : آماره t با استقلال مقطعی تعدیل شده
۱۰۶	آماره T_2 : آماره t با بازده غیرعادی استاندارد شده
۱۰۷	آماره T_3 : آماره t با بازده غیرعادی استاندارد تعدیل شده
۱۰۸	آماره T_4 : آماره t با بازده‌های غیرعادی استاندارد شده با واریانس تعدیل شده
۱۰۹	آزمون‌های ناپارامتریک در پژوهش‌های رویدادی
۱۰۹	آماره T_5 : آزمون رتبه
۱۱۱	آماره T_6 : آزمون علامت
۱۱۲	آماره T_7 : آزمون علامت عمومی
۱۱۲	آماره T_8 : آزمون رتبه بازده غیرعادی استاندارد تعدیل شده
۱۱۳	نحوه محاسبه آماره‌ها برای اجرای پژوهش‌های رویداد
۱۱۵	محاسبه بازده غیرعادی
۱۲۲	محاسبه آماره‌ها
۱۴۴	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۴۷	فصل هفتم: رویدادپژوهی در آزمون کارایی بازار سرمایه
۱۴۷	کارایی بازار سرمایه
۱۴۹	واکنش دقیق و فوری در برابر اطلاعات جدید
۱۵۲	آزمون‌های کارایی بازار سرمایه
۱۵۲	راهبردهای آزمون کارایی
۱۵۳	پرتفوی پژوهی
۱۵۶	اجرای مدل رگرسیون

۱۵۹	فصل هشتم: مرور چند مقاله کلاسیک در رویداد پژوهی
۱۵۹	مقاله اول: فاما، فیشر، جنسن و رول
۱۶۹	مقاله دوم: بال و براون
۱۷۵	مقاله سوم: بیور
۱۸۲	مقاله چهارم: پاتل
۱۸۸	چکیده فرمول‌ها
۱۹۴	منابع و مآخذ
۱۹۸	نمایه

پیشگفتار

به طور معمول هر دانش آموخته حسابداری و مالی با فرضیه‌های بازار کارا و مقاله‌های فاما، فیشر، جنس و رول (۱۹۶۹) و بال و براون (۱۹۶۸) آشنایی دارد. اهمیت معرفی و مرور مقالات مزبور و مقالات مشابه بیشتر به روش‌شناسی و نتایج آنها مربوط می‌شود.

شاید بسیاری از افرادی که در بازار سرمایه ایران به اجرای پژوهش تجربی اقدام کرده‌اند، به طور مستقیم یا غیرمستقیم، در کارهای خود به نوعی و یا تا حدودی از روش‌شناسی مندرج در مقاله‌های مذکور استفاده کرده باشند. به طور حتم افرادی که در آزمون فرضیه کارایی بازار سرمایه، در مورد داده‌های مختلف شرکت بر قیمت سهام کار تحقیقی انجام داده‌اند، در مرور متون تخصصی با روش‌شناسی رویدادپژوهی مواجه شده‌اند و به‌خوبی از کاربرد فراگیر آن در شناسایی و ارزیابی بازار سرمایه آگاه‌اند.

نویسندگان کتاب حاضر در جریان پژوهش‌های خود در بازار سرمایه ایران در سال‌های اخیر، پی برده‌اند که در تعداد زیادی از سال‌ها، متن منتشره و رساله‌های دوره دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد، که انبوهی از داده‌های بورس اوراق بهادار جمع‌آوری شده و بر پایه آن فرضیه‌های مرتبط با موضوع انتخاب شده است، کاستی‌هایی مشاهده می‌شود که مانع از اتکاپذیری به آنهاست. برخی از آنها به خطاهای اندازه‌گیری متغیرها و برخی به استفاده ناقص از روش‌شناسی مقالات معتبر خارجی برمی‌گردد. برای نمونه، در بیشتر مقالات به وقفه‌های معاملاتی که یکی از ویژگی‌های محیطی بازارهای نوپاست، در سنجش بازده سهام عادی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در یک بازه طولانی، توجه نمی‌شود. نویسندگان این کتاب با اتکا به مطالعات خود در زمینه رویدادپژوهی و آشنایی خود با بازار سرمایه ایران و محدودیت‌های محیطی آن، هم‌زمان با توسعه کارهای علمی خود در این زمینه به تألیف

کتاب حاضر پرداختند. هدف ما در این کتاب علاوه بر معرفی روش‌شناسی رویدادپژوهی و چند مقاله کلاسیک در این حوزه، بیان نکات محوری در اجرای این نوع روش‌شناسی بر اساس داده‌های بازار سرمایه ایران است.

در فصل اول روش‌شناسی رویدادپژوهی معرفی و مراحل استاندارد آن در قالب یک مثال فرضی تحلیل می‌شود. سنجش بازده دارایی‌ها و بازده بورس اوراق بهادار، در فصل‌های دوم و سوم به طور تفصیلی مورد بحث قرار می‌گیرد. مدل بازار که جایگاه مهمی در کارهای تجربی بازار سرمایه دارد، در فصل چهارم معرفی می‌شود. پدیده وقفه‌ها، معاملات که در سنجش بازده غیر عادی بر اساس مدل بازار در بازارهای سرمایه ایران مانند ایران همیشه حاضر و مطرح است، در فصل پنجم بررسی می‌شود. از نظر آماری آزمون فرضیه‌های رویدادپژوهی باید بر اساس آماره‌ها انجام شود. در فصل ششم این آماره‌ها در چهارچوب آمار پارامتری و ناپارامتری، همراه با یک مثال معرفی شده است، تاخریب بتواند منبع مناسب و کاملی برای نحوه آزمون فرضیه‌های رویدادپژوهی در اختیار داشته باشد. آزمون کارایی بازار سرمایه در سطح نیمه‌قوی که بر اساس روش‌شناسی رویدادپژوهی انجام می‌شود، در فصل هفتم کتاب بررسی شده است. در فصل هشتم نیز چهار مقاله کلاسیک تحلیل شده است تا از این طریق خواننده بتواند نحوه استفاده از رویدادپژوهی را در این مقالات به روشنی درک کند.

نگارندگان بر خود واجب می‌دانند که از همکاری جناب آقایان دکتر طاهر اسکندرلی، دکتر عبدالرضا تالانه، دکتر موسی بزرگ، دکتر ساسان مهرانی، دکتر کاوه مهرانی، دکتر علی رحمانی، دکتر غلامرضا کرمی، محمد رحیم‌پور در ارائه نظرات ارزشمندشان درباره فصل یا فصل‌هایی از کتاب در طول دوره شش‌ساله نگارش آن قدردانی نمایند.

تردیدی نداریم که کاستی‌هایی در این کتاب به نظر خوانندگان دقیق خواهد آمد. نظرات اصلاحی خوانندگان به ویژه پژوهشگران بازار سرمایه با دیده منت مورد استقبال خواهد بود.

محمدحسین قائمی

ghaemi_d@yahoo-com

جواد معصومی